

SZAKDOLGOZAT

Kiss Borbála

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak

**IFJABB PECZ ÁRMIN SZEREPE A HAZAI
KERTMŰVÉSZETBEN**

Belső konzulens: Dr. Gecséné Dr. Tar Imola Csilla
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Kertművészeti és
Kertépítészeti Tanszék

Készítette: Kiss Borbála

Budapest

2023

Szakdolgozat tartalmi kivonat

A dolgozat témájául a hazai kertművészet egy kevésbé ismert, mégis jelentős alkotója, ifjabb Pecz Ármin életművének bemutatását választottam. A kutatás során az ő munkásságát és hazai kertművészetben elfoglalt helyét vizsgálom. A dolgozat elsődleges célkitűzése egy ifjabb Pecz Ármin életművét magába foglaló repertórium összeállítása, mely Pecz életpályája mellett az általa tervezett kertművészeti alkotások kerttörténeti elemzésével is foglalkozik. A kutatásom során olyan kérdésekre is választ keresek, mint a historizmus és az osztrák szecesszió hatása a tárgyalt alkotó tervezői stílusában, valamint az idősebb és az ifjabb Pecz Ármin munkássága közti átfedések, és az ebből fakadó bizonytalanságok egy-egy kert vagy park tervezőjének kilétével kapcsolatban.

A dolgozat létrejöttét egy átfogó szaktörténeti kutatás alapozza meg, amely az 1867-es kiegyezés és ifjabb Pecz Ármin 1927-es haláláig tartó kertművészeti korszak általános bemutatásával foglalkozik. Az alapozó kutatás után ifjabb Pecz Ármin életrajzának és az általa tervezett kertek, parkok vizsgálata történt meg, melyhez legtöbb információt századfordulós szakfolyóiratokból – úgy, mint A Kert vagy a Kertészeti Lapok, - illetve archív fényképekből, képeslapokból és tervdokumentációkból lehetett megtudni. A ma is létező és látogatható helyszínek bejárása segített a kertművészeti alkotások elemzésében, a mai helyzetkép meghatározásában és az egykori állapotnak a jelenlegivel való összehasonlításában. Több kertről – melyeknek ismert az eredeti terve, - elemző ábrát is készítettem, amik segítettek ifjabb Pecz Ármin alkotói stílusának meghatározásában, a visszatérő stílusjegyek által.

Ezek alapján állapítottam meg, hogy ifjabb Pecz Ármin a hazai századfordulós kertművészet tájképies, historizáló és a Jugendstil vonal képviselője volt, ezen stílusok jegyei voltak legerősebben jelen alkotásaiban. Pecz a magyar fővárosban és a környező településeken, valamint Győrben alkotott, elsősorban villakertek, intézménykertek és közparkok tervezője volt. A legfontosabb stílusjegyek, amelyek Pecz alkotásaiban visszatértek a tájképies belt, a clump kiültetési forma és a hullámzó vonalvezetésű utak; a historizmusban kedvelt percelő utak, szőnyegágyak, gyepes parterek és allék, valamint a szecessziós mértani kertek részletgazdagsága és geometrikussága voltak. Ifjabb Pecz Ármin egyéni tervezői stílusát az egyedi tervgrafikai megoldások is színesítették, ezen témával is külön fejezetben foglalkozom a dolgozatban. A kutatás összegzésében a ma is létező és helyreállítható kertekkel is foglalkozom, a helyreállítás jogi feltételeinek vizsgálata nélkül.

A kutatás végére feltárul a teljes kép ifjabb Pecz Ármin hazai kertművészetben elfoglalt helyéről, szakmai és kerttörténeti vonatkozásban.